

Metsähallitus, Luontopalvelut
Akselinkatu 8
57130 Savonlinna

kirjaamo@metsa.fi
jaani.mustonen@metsa.fi

Viite: Ahtialanjärven poikkeuslupahakemus 14.4.2025

LUPA POIKETA KIINTEISTÖJEN 418-876-3-0, 418-878-3-1, 418-431-876-1, 418-876-7-0, 418-429-876-1 ja 418-876-6-1 LUONNONSUOJELUALUEIDEN RAUHOITUSMÄÄRÄYKSISTÄ, Ahtialanjärvi, Lempäälä

HAKEMUS

Lempäälän Ahtialanjärvi on yksi HELMI-lintuvesihankkeen kohdejärvistä. Hankekauden aikana Ahtialanjärvellä jatketaan kunnostustoimenpiteitä, jotka perustuvat järvelle laadittuun hoito- ja käyttösuunnitelmaan. Hankkeen aikana toimenpiteitä ja niiden vaikutuksia seurataan eri tasoilla. Hoito- ja kunnostustoimet ovat siirtyneet Metsähallituksen Järvi-Suomen Luontopalveluiden vastuulle vuonna 2022.

Koska tarkoitus on jatkaa vuoden 2025 aikana hoito- ja käyttösuunnitelman mukaista vesilintujen pesimälaatikoiden hoitoa, pesivien lintujen pesälaskentaa ja kasvillisuuden niittoa aikavälillä 1.4.-31.8.2025. Metsähallitus hakee lupaa poiketa rauhoitusmääräyksistä. Poikkeamislupaa haetaan seuraavien Ahtialanjärvellä sijaitsevien rauhoitusalueiden määräyksiin:

- Vaihmalan-Ihamaan osakaskunnan, kiinteistötunnus 481-876-3-0, sekä Lökkisaaren järjestäytymättömän osakaskunnan, kiinteistötunnus 418-878-3-1, yhteinen rauhoitusmääräys (päätös 28.12.2006/PIR-2006-L-329-251)
- Lempoisten osakaskunnan, kiinteistötunnus 418-431-876-1, rauhoitusmääräys (Päätös 28.12.2006/PIR-2002-L-346-251)
- Järjestäytymättömän osakaskunnan, jonka kiinteistötunnus on 418-876-7-0, rauhoitusmääräys (päätös 2.5.2007/PIR-2007-L-151-251)
- Vatsoilan järjestäytymättömän osakaskunnan, kiinteistötunnus 418-429-876-1, rauhoitusmääräys (päätös 2.5.2007/PIR-2007-L-150-251)
- Ahtialanjärven osakaskunnan se alue, jonka suojelupäätös on 8.7.2002/PIR-2002-L-185-251.

Poikkeamista tarvitaan HELMI-lintuvesihankkeessa toteuttavista kunnostustoista seuraavasti:

14.5.2025

- Pesälaatikoiden hoito ja pesätarkastukset edellyttävät poikkeamista yllä mainittujen rauhoitusalueiden liikkumisrajoituksista joiltakin osin. Pesälaatikoiden hoito tapahtuisi kertakäynnillä joko jäältä käsin tai veneellä kulkemalla ennen lintujen asettumista pesimäpaikoille. Lintujen parimäärien laskenta tapahtuisi kolmella laskentakerralla huhti-kesäkuun (kevään sääoloista riippuen) välisenä aikana. Laskenta tapahtuisi vesialueella lintuja veneestä tarkkailemalla ja niitä häiritsemättä. Lisäksi laskentoihin sisältyy kaksi poikuelaskentaa kesä-heinäkuussa. Lokkisaaren osalta pesälaskenta tehtäisiin kahtena päivänä, mutta tällöin jouduttaisiin jalkautumaan saarelle. Kukin laskentakerta saarella olisi enintään kahden tunnin pituinen.
- Niittotöitä tehdään heinä-elokuun aikana. Niitto tehdään manuaalisesti ja niiton jälkeen osa alueesta peitetään pressulla liian kasvillisuuden tukahduttamiseksi. Niittoja tehdään usealla alueella ja ne ovat pienialaisia. Yhteensä niitettävä ala on korkeintaan 4 ha.

Suunnitellut niittoalueet on esitetty lupahakemuksen liitteenä olevassa kartassa. Alueelle on suunniteltu järjestettävän talkoot lintujen pesimäajan jälkeen elokuun aikana. Muutoin samanaikaisesti niittämässä työskentelee korkeintaan neljä henkeä. Suoritettavasta niitosta tullaan tekemään asianmukainen niittoilmoitus myöhemmin.

Tällä hakemuksella haetaan lupaa suorittaa em. toimenpiteitä Rainer Mäkelän ja Tatu Itkosen johdolla ja vastuulla. Lupaa haetaan liikkumisrajoituksista poikkeamisen osalta ajalle 1.4.–31.7. ja niiton osalta ajalle 1.7.–31.8. 2025.

NATURA 2000-ALUE JA RAUHOITUSMÄÄRÄYKSET

Lupahakemuksen mukainen alue kuuluu Ahtialanjärven Natura 2000 -alueeseen, joka on lintudirektiivin mukainen erityinen suojelualue (SPA). Natura 2000-verkostoon kuuluvan alueen suojelun perusteena olevia luonnonarvoja ei saa merkittävästi heikentää luonnonsuojelulain 64 a §:n mukaan.

Kiinteistöjen 418-876-3-0 ja 418-878-3-1 yksityisten luonnonsuojelualueiden (päätös 28.12.2006/PIR-2006-L-329-251) sekä kiinteistön 418-431-876-1 yksityisen luonnonsuojelualueen (päätös 28.12.2006/PIR-2002-L-346-251) rauhoitusmääräysten mukaan alueilla on kielletty mm. vesirakenushankkeet ja liikkuminen saarta reunustavalla kasvillisuusvyöhykkeellä lintujen pesimäaikana 1.4.–31.8. Em. määräysten estämättä alueella on sallittu ELY-keskuksessa erikseen hyväksyttävän hoitosuunnitelman mukaiset toimet, jotka ovat tarpeellisia alueen säilyttämiseksi linnustolle ja muulle suojeltavalle eliölajistolle.

Kiinteistön 418-876-7-0 yksityisen luonnonsuojelualueen (päätös 2.5.2007/PIR-2007-L-151-251) ja kiinteistön 418-429-876-1 yksityisen luonnonsuojelualueen (päätös 2.5.2007/PIR-2007-L-150-251) rauhoitusmääräysten mukaan alueella on kielletty mm. vesien perkaaminen, kasvien

ja kasvinosien ottaminen ja vahingoittaminen marjojen ja sienien poimimista lukuun ottamatta.

Kiinteistön 418-876-6-1 yksityisen luonnonsuojelualueen (päätös 8.7.2002/PIR-2002-L-185-251) rauhoitusmääräysten mukaan alueella on kielletty mm. vesien perkaaminen, veneellä liikkuminen Myllyojan suulla päätöksen liitekarttaan merkityllä alueella lintujen pesimäaikana 1.4.-31.8. sekä kaikenlainen muu toiminta, joka saattaa vaikuttaa epäedullisesti kasvillisuuden ja eläimistön säilymiseen. Em. määräysten estämättä alueella on sallittu ELY-keskuksessa erikseen hyväksyttävän hoitosuunnitelman mukaiset toimet, jotka ovat tarpeellisia alueen säilyttämiseksi sopivana linnustolle ja muulle suojeltavalle eliölajistolle.

Yksityisten luonnonsuojelualueiden rauhoitusmääräyksistä voidaan poiketa luonnonsuojelulain (9/2023) 54 §, 1 momentin perusteella, jos poikkeaminen ei vaaranna alueen perustamistarkoitusta ja on tarpeen alueen hoidon, käytön tai olemassa olevien yhdyskuntateknisten rakenteiden tai niihin liittyvien laitteiden kunnostamisen taikka tutkimuksen kannalta.

HOITOSUUNNITELMA

Metsähallitus on laatinut vuonna 2012 Ahtialanjärven Natura 2000-alueelle hoitosuunnitelman, jossa on esitetty niittoja hakemuksen mukaisille alueille. Hoitosuunnitelman mukaan niitto voidaan tehdä koneellisesti tai käsin, niittojäte korjataan pois alueelta ja hoitotyö ajoitetaan lintujen pesimäajan ulkopuolelle. Myös keinotekoiset pesimäpaikat sekä linnuston seuranta sisältyvät hoitosuunnitelmaan.

ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUKSEN RATKAISU

Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) myöntää luvan poiketa Ahtialanjärven yksityisten luonnonsuojelualueiden rauhoitusmääräyksistä seuraavin ehdoin:

- Lupa koskee kiinteistöjen 418-876-3-0, 418-878-3-1, 418-431-876-1, 418-429-876-1, 418-876-7-0 ja 418-876-6-1 yksityisiä luonnonsuojelualueita.
- Lupaa saa käyttää hakemuksen mukaiseen liikkumiseen pesimälaatikoiden hoitamiseksi sekä pesätarkastusten tekemiseksi ja linnustolaskennoissa. Lisäksi lupaa saa käyttää hakemuksen mukaisesti kasvillisuuden niittotoimiin. Poikkeaminen koskee vesirakennushankkeita tai vesien perkaamista koskevaa rauhoitusmääräyksen kieltoa kiinteistöillä 418-876-3-0, 418-878-3-1, 418-431-876-1, 418-429-876-1, 418-876-7-0 ja 418-876-6-1, kasvien ja kasvinosien ottamista tai vahingoittamista tai muuta toimintaa joka saattaa vaikuttaa epäedullisesti kasvillisuuden tai eläimistön säilymiseen kiinteistöillä 418-429-876-1, 418-876-7-0 ja 418-876-6-1 sekä liikkumista saarta reunustavalla kasvillisuusvyöhykkeellä lintujen pesimäaikana 1.4.-31.8. kiinteistöillä 418-876-3-0, 418-876-3-1 ja 418-431-876-1 sekä veneellä liikkumista Myllyojan suulla lintujen pesimäaikana 1.4.-31.8. kiinteistöllä 418-876-6-1.

14.5.2025

- Pesälaatikoiden hoito ja pesätarkastukset tulee tehdä lintujen pesimäkauden ulkopuolella ja ennen lintujen asettumista pesimäpaikoille. Linnustolaskennat tulee suorittaa mahdollisimman vähän lintuja häiriten.
- Kasvillisuuden niittoa saa tehdä 1.7.-31.8.2025. Niitettävä ala saa olla korkeintaan 4 ha lupahakemuksen liitekartalla osoitetuilla alueilla. Niittojäte tulee korjata pois alueelta. Erityisesti tulee kiinnittää huomiota isosorsimon (vieraslaji) asianmukaiseen käsittelyyn niiton ja niittojätteen poiskuljettamisen yhteydessä. Vieraslajia sisältävä niittojäte tulee kuljettaa ja loppusijoittaa niin, ettei laji pääse leviämään sen myötä uusille kasvualueille.
- Niittoja ei saa ulottaa tiedossa oleville luontodirektiivin liitteen IV(a) lajien lisääntymis- ja levähdyspaikoille.
- Kasvillisuuden tukahduttamiseen käytettävät pressut tulee poistaa alueelta asianmukaisesti niiden käyttötarpeen päätyttyä.
- Luvan mukaisista toimista ei saa aiheutua tarpeetonta haittaa alueen linnustolle ja muulle eliöstölle.
- Lökkisaari ry:llä vastaa linnustolaskennoista sekä niihin liittyvistä maanomistajasuostumuksista. Kokonaisvastuu poikkeamisluvan nojalla toteutettavien toimien luvamukaisuudesta on Metsähallituksella.
- Lupaa maastossa saavat käyttää Rainer Mäkelä ja Tatu Itkonen sekä heidän johdolla toimivat henkilöt liikkumiseen sekä heidän johdollaan korkeintaan neljä henkilöä.
- Kasvillisuuden niittoa ja kasvijätteen poiskuljettamista sekä muita niittoon liittyviä toimia voidaan toteuttaa myös talkoilla yhden päivän aikana elokuussa. Talkooporukan asianmukaisesta ohjeistamisesta mm. lupamääräysten noudattamisen osalta vastaavat joko luvanhakija tai Rainer Mäkelä ja Tatu Itkonen. Talkoiden yhteydessä alueella voi työskennellä neljää yhtäaikaista työskentelijää suurempi henkilömäärä.
- ELY-keskus voi peruuttaa tämän luvan osittain tai kokonaan, jos luvan ehtoja rikotaan tai harjoitetaan toimintaa, jota lupa ei kata.
- Tämä päätös tai sen kopio on pidettävä mukana toimenpiteitä suoritettaessa ja esitettävä vaadittaessa.
- Luvan käytöstä on raportoitava ELY-keskukselle 31.12.2025 mennessä.
- Tämä lupa on voimassa vuoden 2025 loppuun saakka.

RATKAISUN PERUSTELUT

Pirkanmaan ELY-keskus katsoo, että rauhoitusmääräyksistä poikkeaminen on perusteltua alueen suojelutavoitteiden ja hoidon kannalta. Poikkeaminen ei vaaranna luonnonsuojelualueiden perustamistarkoituksia.

Liikkumisen pesimälaatikoiden hoitoon ja linnustolaskentaan liittyen tai kasvillisuuden niittoon liittyvien toimien ei katsota merkittävästi heikentävän Ahtialanjärven Natura 2000 -alueen suojeluperusteena olevia luontoarvoja, kun lupamääräyksiä noudatetaan.

Luontodirektiivin liitteen IV(a) lajien, kuten viitasammakon ja täplälampikorennon, lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty luonnonsuojelulain 78 §:n perusteella.

PÄÄTÖKSEN VOIMAANTULO

Toimenpiteiden oikea-aikaisuuden turvaamiseksi on välttämätöntä, että tämä päätös astuu voimaan välittömästi.

ELY-keskus on edellä mainitun johdosta oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 122 §:n 3 momentin 3 kohdan nojalla päättänyt, että tätä päätöstä on noudatettava mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta.

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

- Luonnonsuojelulaki (9/2023) 33 §, 54 §, 78 §
- Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 § 3 momentti kohta 3
- Valtioneuvoston asetus (794/2024) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten ja kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2025

LISÄTIEDOT

Lisätietoja päätöksestä antaa ylitarkastaja Tapio van Ooik, puhelin 0295 022 948, etunimi.sukunimi@ely-keskus.fi

MUUTOKSEN HAKU

Tähän päätökseen saa hakea muutosta Hämeenlinnan hallinto-oikeudelta. Valitusosoitus on liitteenä.

LIITTEET

Valitusosoitus

PÄÄTÖS

Hakijalle sähköpostitse

TIEDOKSI

sähköpostitse:

Ympäristöministeriö

14.5.2025

Lempäälän kunta
Suomen luonnonsuojeluliiton Pirkanmaan piiri
Lempäälän ympäristönsuojeluyhdistys LYSY ry
Pirkanmaan lintutieteellinen yhdistys ry
Lokkisaari ry / pj Rainer Mäkelä

postitse:
Osakaskuntien yhdyshenkilöt

SUORITEMAKSU

Luonnonsuojelua edistävään tutkimus- tai opetustarkoitukseen taikka ennallistamis-, kunnostus- tai hoitotoimiin myönnettävät poikkeukset ja luvat ovat maksuttomia.

ASIAN KÄSITTELY

Asia on käsitelty Pirkanmaan ELY-keskuksen Ympäristö ja luonnonvarat vastualueen Luontoyksikössä.

Asian on esitellyt ylitarkastaja Tapio van Ooik ja ratkaissut lakimies Riina Arffman. Asiakirja on hyväksytty sähköisesti ja merkintä hyväksymisestä on asiakirjan lopussa.

Tämä asiakirja PIRELY/1900/2025 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument PIRELY/1900/2025 har godkänts elektroniskt

Esittelijä van Ooik Tapio 14.05.2025 13:42

Ratkaisija Arffman Riina 14.05.2025 14:05